

การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนโครงการอนุบาลชมบท
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5

นายเมธา ปรากฏแสงวิไล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-623-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15555

THE IMPLEMENTATION OF THE KINDERGARTEN LEARNING
EXPERIENCES GUIDELINES FOR SCHOOLS IN THE RURAL
KINDERGARTEN PROJECT UNDER THE JURISDICTION OF
THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION,
EDUCATIONAL REGION FIVE

Mr.Metha Prangseangvilai

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School
Chulalongkorn University

1989

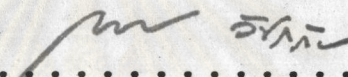
ISBN 974-576-623-2

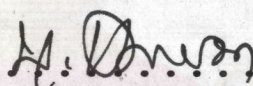
หัวข้อวิทยานิพนธ์   การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในโรงเรียนโครงการ
อนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5
ชื่อนิสิต   นายเมธา ปรากฏแสงวิไล
ภาควิชา   บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์สวัสดิ์ จงกล

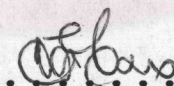

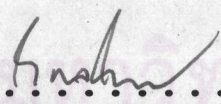
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอ)

.... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์สวัสดิ์ จงกล)

.... กรรมการ
(ดร.กมล ภูประเสริฐ)

เมธา ปรากฏแสงวิไล : การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนโครงการ
อนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 (THE IMPLEMEN-
TATION OF THE KINDERGARTEN LEARNING EXPERIENCES GUIDELINES FOR
SCHOOLS IN THE RURAL KINDERGARTEN PROJECT UNDER THE JURISDICTION OF
THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION, EDUCATIONAL REGION FIVE)
อ.ที่ปรึกษา:อ.สวัสดิ์ จงกล, 270 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา
และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในโรงเรียนโครงการอนุบาล
ชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษามีประสบการณ์ในการจัดการ
ศึกษาชั้นอนุบาลศึกษา 1-2 ปี นโยบายในการจัดการศึกษาระดับนี้มุ่งเน้นให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้าน
ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาสมัครใจสอนและถนัดในการสอน
มีการเพิ่มพูนความรู้และทักษะโดยการเข้ารับการอบรม ห้องเรียนชั้นอนุบาลศึกษาอยู่ชั้นล่างสุดของอาคาร
มีแสงสว่างเพียงพอ การระบายถ่ายเทอากาศดี พื้นที่ห้องกว้างขวาง ตารางกิจกรรมประจำวันที่ใช้ปรับปรุง
จากของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติโดยสับเปลี่ยนเวลาทำกิจกรรม กิจกรรมที่ทำได้
ยากคือ เกมการศึกษา กิจกรรมเสริมที่จัดมากคือ เพลง การวัดและประเมินพัฒนาการ ใช้วิธีการสังเกต
ปัญหาที่พบคือ เอกสาร สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาไม่
เพียงพอ ระดับสติปัญญาและความสามารถของนักเรียนแตกต่างกันมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

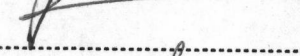
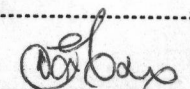
METHA PRANGSEANGVILAI: THE IMPLEMENTATION OF THE KINDERGARTEN
LEARNING EXPERIENCES GUIDELINES FOR SCHOOLS IN THE RURAL KINDERGARTEN
PROJECT UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY
EDUCATION, EDUCATIONAL REGION FIVE. THESIS ADVISOR : MR.SWAT
CHONGKOL, 270 PP.

The purposes of this research were to study states and problems of
implementing the kindergarten learning experiences guidelines in the rural
kindergarten project schools under the jurisdiction of the Office of
Provincial primary Education, Educational Region Five.

Research findings were as follows. It was found that most school
administrators and teachers had had experienced in organizing kindergarten
education for 1-2 years. They used to attend the workshop on pre-school
staff training and development. The main aim of organizing this educational
level was to foster children's readiness in physical, emotional, social and
intellectual development. Most kindergarten teachers were willing to teach
and possess the aptitude in teaching at this level. They upgraded their
professional knowledge and skill by attending the workshop. Most kindergar-
ten classroom was on the first floor of the building. The light was
adequate. Ventilation was good and space was relatively large. Daily
schedules of activities were adjusted from the guidelines prescribed by the
Office of National Primary Education Commission by rearranging activities and
time. Activity difficultly implemented was educational games. Supplemen-
tary activity popularly organized was singing. Measurement and evaluation
of child development was done by observation.

Problems found were in sufficiency of documents, instructional media,
and materials. It was also found that differences in students' level of
intelligence and ability were formidable problems for teachers.

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ได้รับความกรุณาจาก อาจารย์สวัสดิ์ จงกล อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ในการให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างคิยั้ง ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด พร้อมทั้งคณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้ความรู้และกำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่าน เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำในการสร้าง เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.สงัด อุทรานันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภรณี คุรุรัตน์ อาจารย์บุญชู สนั่นเสียง อาจารย์ เอื้องฟ้า สมบัติพานิช อาจารย์ประภาพันธ์ นิลอรุณ อาจารย์ผ่องพรรณ เอกอาวุธ อาจารย์ ดร.วรรณาท รักสกุลไทย และอาจารย์ราศี ทองสวัสดิ์

ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลจังหวัดใน เขตการศึกษา 5 ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณศึกษานิเทศก์อำเภอ ศึกษานิเทศก์จังหวัด ที่ได้กรุณาช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกอย่างคิยั้งในการแจกจ่ายแบบ สอบถาม และเก็บข้อมูลการวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์อัสนีย์ พัฒนจงรักษ์ อาจารย์เอมอร รสเครือ อาจารย์นवलฉวี จิระชัยศรี อาจารย์ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์ อาจารย์สมยศ จันทร์วงศ์ อาจารย์บุญชู อังสวัสดิ์ และอาจารย์ทรรษา ทับสี

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนนิสิตทุกท่านที่มีส่วนสนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะ อย่างยิ่ง อาจารย์มานะ เอี่ยมปิยะ อาจารย์ลำควน เรือนริน และท่านอื่น ๆ ที่ไม่ได้เอ่ยนาม ในที่นี้

และท้ายที่สุดขอขอบพระคุณ คุณมนั่ ปรากฏ์แสงวิไล และอาจารย์บัวจันทร์ ปรากฏ์แสงวิไล ที่ให้การสนับสนุน และให้กำลังใจอย่างคิยั้งตลอดมา

เมธา ปรากฏ์แสงวิไล

เมษายน 2532

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
วิธีดำเนินการวิจัย	7
การเก็บรวบรวมข้อมูล	10
การวิเคราะห์ข้อมูล	11
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ความหมายของหลักสูตร	12
องค์ประกอบของหลักสูตร	13
การนำหลักสูตรไปใช้	14
หลักการของแนวการจัดการศึกษาขั้นอนุบาลศึกษา	19
จุดมุ่งหมายของแนวการจัดการศึกษาขั้นอนุบาลศึกษา	20
วัน เวลา และอัตราเวลาเรียน	20
รายการประสบการณ์และเนื้อหา	21
การจัดการประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา	27
องค์ประกอบสำคัญในการจัดการศึกษาขั้นอนุบาลศึกษา	29
พัฒนาการของนักเรียนอนุบาล	32

สารบัญ (ต่อ)	หน้า
ปัจจัยที่ส่งเสริมพัฒนาการ	35
การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน	37
การนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา	57
การวัดและประเมินผล	61
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	65
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	72
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	72
วิธีดำเนินการวิจัย	72
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	75
การเก็บรวบรวมข้อมูล	75
การวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอข้อมูล และการคำนวณ ค่าสถิติจากข้อมูล	78
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	80
สภาพการใช้แนวการจัดการประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในโรงเรียนโครงการ อนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5	97
สภาพปัญหาที่เกิดจากการใช้แนวการจัดการประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ใน โรงเรียนโครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขต การศึกษา 5	163
ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคลากรประจำศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถม- ศึกษา	191
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	194
สรุปผลการวิจัย	197
อภิปรายผล	207
ข้อเสนอแนะ	217
บรรณานุกรม	219
ภาคผนวก	224
ประวัติผู้เขียน	270

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน	77
2 สถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สถานที่ตั้งของโรงเรียน ระยะเวลาที่โรงเรียนมีการจัดการ ศึกษาชั้นอนุบาลศึกษา ขนาดของโรงเรียน การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา เกี่ยวกับการจัดการศึกษาชั้นเด็กเล็กหรือชั้นอนุบาลศึกษา	81
3 สถานภาพทั่วไปของของครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา วิชาเอก วิชาโท ประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษา วิชาที่สอน จำนวนคาบต่อสัปดาห์ที่สอน หน้าที่รับผิดชอบนอกเหนือจากการสอน และการเข้ารับการอบรม/สัมมนา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนชั้นเด็กเล็ก หรืออนุบาลศึกษา	88
4 สภาพการปฏิบัติการใช้แนวการจัดการประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการ เปลี่ยนแปลงแนวการจัดการประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาไปสู่การจัดการประสบการณ์ และกิจกรรมของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการวางแผนเพื่อการใช้ แนวการจัดการประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา	98
5 สภาพการปฏิบัติการใช้แนวการจัดการประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการ เปลี่ยนแปลงแนวการจัดการประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาไปสู่การจัดการประสบการณ์ และกิจกรรมของผู้บริหาร เกี่ยวกับการจัดทำและการใช้เอกสารและคู่มือ ประกอบการใช้แนวการจัดการประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา	107
6 สภาพการปฏิบัติการใช้แนวการจัดการประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการจัด ปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้แนวการจัดการประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาของผู้บริหารและ ครูผู้สอน เกี่ยวกับการเตรียมบุคลากร	115
7 สภาพการปฏิบัติการใช้แนวการจัดการประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการจัด ปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้แนวการจัดการประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาของผู้บริหาร เกี่ยวกับงบประมาณ	119

ตารางที่ (ต่อ)

หน้า

8	สภาพการปฏิบัติการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการจัด ปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาของของผู้บริหาร และครูผู้สอน เกี่ยวกับอาคารสถานที่.	122
9	สภาพการปฏิบัติการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการจัด ปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาของผู้บริหารและครู ผู้สอน เกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน วัสดุ และอุปกรณ์.	127
10	สภาพการปฏิบัติการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการจัด ปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาของครูผู้สอน เกี่ยวกับการจัดทำตารางกิจกรรมประจำวัน.	139
11	สภาพการปฏิบัติการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการจัด ประสบการณ์และกิจกรรมของครูผู้สอน เกี่ยวกับกิจกรรมการจัดประสบการณ์.	141
12	สภาพการปฏิบัติการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการจัด ประสบการณ์และกิจกรรมของผู้บริหาร เกี่ยวกับกิจกรรมเสริมการจัด ประสบการณ์.	149
13	สภาพการปฏิบัติการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการจัด ประสบการณ์และกิจกรรมของครูผู้สอน เกี่ยวกับการนิเทศและติดตามผล.	156
14	สภาพการปฏิบัติการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการจัด ประสบการณ์และกิจกรรมของครูผู้สอน เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล.	160
15	สภาพปัญหาการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการแปลงแนว การจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาไปสู่การจัดประสบการณ์และกิจกรรมของ ผู้บริหาร เกี่ยวกับการวางแผน.	164
16	สภาพปัญหาการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการแปลง แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาไปสู่การจัดประสบการณ์และกิจกรรม ของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการจัดทำและการใช้เอกสารและคู่มือ ประกอบการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา.	167

ตารางที่ (ต่อ)

หน้า

17	สภาพปัญหาการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาของผู้บริหาร และครูผู้สอน เกี่ยวกับการเตรียมบุคลากร	171
18	สภาพปัญหาการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาของผู้บริหาร เกี่ยวกับงบประมาณ	174
19	สภาพปัญหาการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาของผู้บริหาร และครูผู้สอน เกี่ยวกับอาคารสถานที่	176
20	สภาพปัญหาการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาของครูผู้สอน เกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน วัสดุ และอุปกรณ์	179
21	สภาพปัญหาการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมของครูผู้สอน เกี่ยวกับกิจกรรมการจัดประสบการณ์	181
22	สภาพปัญหาการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมของของครูผู้สอน เกี่ยวกับการนิเทศ และติดตามผล	187
23	สภาพปัญหาการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมของครูผู้สอน เกี่ยวกับการวัด และประเมินผล	189

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย